

сій і тих, хто не є віруючим. Люди, звертаючись до лідерів своїх держав, спонукають тих у будь-який спосіб допомогти Україні у такий складний час [4].

Основа цієї проблеми потребує розгляду та розробки з боку політиків, владних кіл, державних та міждержавних органів, а також релігійних діячів з усіх куточків світу, які можуть зробити свій внесок у те, щоб релігія приносила мир, а не підживлювала вже наявні конфлікти. Ця тематика зберігає та ще довго буде зберігати свою актуальність в контексті того, наскільки відчутним є вплив релігії на міжнародні відносини: релігія може бути як тригером конфлікту, так і навпроти, – миротворчим фактором.

Джерела та література

1. Грюн Д., Хилле П., Елкина А. Самые масштабные кризисы эпохи Ангелы Меркель. DW. URL: <https://www.dw.com/ru/samye-masshtabnye-krizisy-jepohi-angely-merkel/a-59217574>
2. Жолквер Н. Отношение к беженцам изменило имидж Германии. DW. URL: <https://www.dw.com/ru/a-18698293>
3. Кирилук Т. Раді пропонують заборонити Московський патріархат в Україні. DW. URL: <https://www.dw.com/uk/radi-proponuiut-zaboronyty-moskovskiy-patriarkhat-v-ukraini/a-61300043>
4. Офіційна сторінка Папи Франциска у Твіттер. URL: https://twitter.com/Pontifex?ref_src=twsrc%5Egoogle%7Ctwcamp%5Eserp%7Ctwgr%5Eauthor
5. Watchmen of Lake Chad: Vigilante Groups Fighting Boko Haram. URL: <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/244-watchmen-of-lake-chad-vigilante-groups-fighting-boko-haram.pdf>

Шурман Інна

Донецький національний університет імені Василя Стуса

МЕНТАЛЬНІ ОСНОВИ СПРИЙНЯТТЯ ПОЛІТИЧНОЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Анотація. Корупція завдає значних систематичних збитків суспільству і державі, є відомим фактором, який перешкоджає інвестиціям, розповсюджує та уповільнює економічне зростання. Як наслідок, влада є менш ефективною, а громадяни втрачають довіру до державних інституцій. Зрештою, корупція сильно вплинула й на імідж нашої країни.

Ключові слова: корупція, імідж країни, інституції, економічне зростання.

Abstract. Corruption causes systematic and significant damage to society and the state. Corruption is a known factor that hinders investment, spreads and slows economic growth. As a result, courts and local authorities are less effective in self-government, and citizens lose trust in state institutions. After all, corruption has strong impact on the image of our country.

Keywords: corruption, country image, institutions, economic growth.

Сьогодні жодна з країн світу не є повністю вільною від корупції. У країнах, де корупція найбільш поширена, вона стає законом, що походить із соціальної аномалії, і стає загальною системою правління для вирішення проблем і способу життя багатьох верств суспільства. Корупція в суспільній свідомості в країнах із відносно низькими доходами може мати руйнівний вплив на владу та громадян.

Ми сьогодні спостерігаємо в політичній культурі правовий нігілізм, правові механізми не відіграють значної ролі в управлінні соціальними взаємодіями,

механізми регулювання часто базуються на протиправних формах. Правовий нігілізм проявляється в низькій правовій культурі та недостатній правосвідомості. Спостерігаємо також розчарування в юридичних концепціях, невпевненість в абсолютній цінності права, легітимності та справедливості, бажання протистояти правовим ідеям, що є основними характеристиками правового нігілізму [3].

Розуміючи ситуацію, можна сказати, що корупція наразі також стала політичним чинником війни Росії проти України.

Зважаючи на те, що українські землі входили до складу Російської імперії, варто зазначити, що імперські уряди, не маючи належної оплати праці своїх робітників, дозволяли себе «годувати корупцією». Ретельно сплачуючи податки та інші збори зі свого майна до скарбниці, королівський чиновник міг утримати все, що додатково залучив.

Водночас у політичній культурі помітна тенденція: більшість громадян визнають поширеність корупції в країні, регулярно стикаються з її проявами і вважають, що політики, високопосадовці занадто корумповані, щоб виправити цю ситуацію. Як наслідок, існує практика позбавлення громадян вирішення проблеми на всіх рівнях [1].

Скептицизм звичайних політиків щодо їхньої здатності подолати традицію корупції є ключовим питанням і перешкодою для укорінення віри в майбутнє без корупції та зміни способу поведінки людей. Переважає негативне сприйняття української політичної влади на макрорівні (очевидно, внаслідок тривалої колоніальної залежності та подальшої антидержавної політики глав держав). Це призводить до високого рівня недовіри населення України до тих антикорупційних реформ, які проводилися останніми роками – вони сприймаються як популістські заяви [2].

Очищення країни від політичної корупції триватиме доти, поки політичні суб'єкти не відійдуть від сприйняття корупції як невід'ємної риси політичного процесу (політичний стереотип про неминучу інтеграцію політики та бізнесу на основі корупційних практик), але це може статися незабаром, після війни. Будь-яку толерантність до корупційних дій у політиці слід розглядати як антисоціальну. Потрібна велика робота держави, інститутів громадянського суспільства з громадянами над розвитком та зміцненням ментального ставлення до некорупції в політиці [4].

Отже, корупція – це не лише правове, а й культурне явище. Вона ґрунтується на соціальних нормах, проникає в соціальні цінності, стає звичайною практикою, якщо законодавство та правозастосування є основою правового нігілізму. Корупція є наслідком соціально-політичних криз загалом, політико-правової кризи народу й особливо економічної нестабільності держави. Корупція становить серйозну загрозу для верховенства права, побудови демократичної системи, стабільності суспільства та необхідних змін.

До війни все ще був високий рівень лояльності до корупції, що робило антикорупційні заходи неефективними, тому сьогодні нам потрібне міцне позитивне розуміння необхідності боротьби з корупцією, розуміння того, що будувати демократичну країну неприйнятно без подолання корупції. Після війни необхідні глибокі соціальні, економічні, політичні, ідеологічні та освітні реформи. Пріор-

ритетність боротьби з корупцією має містити заходи з подолання зайвої секретності та відсутності прозорості в уряді.

Джерела та література

1. Бондаренко О. В. Українська національна ментальність як політична цінність. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2019. Вип. 36. С. 57–67.
2. Валюшко І. В. Інститути громадянського суспільства у системі антикорупційної політики України: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 21.01.01. Київ: Нац. ін-т стратег. досл., 2017. 20 с.
3. Новікова Н. Є. Менталітет як детермінанта формування політичної культури в Україні. *Наукові записки НаУКМА*. Сер. «Політичні науки». 2015. Т. 173. С. 30–34.
4. Політична корупція: як розпізнати та подолати: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. К. С. Давиденка. Київ: Ейдос, 2016. 52 с.

Берегута Віталій

Донецький національний університет імені Василя Стуса

«ВАКЦИННА ДИПЛОМАТІЯ» КНР ЯК ФАКТОР ПОЛІТИЗАЦІЇ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Анотація. У дослідженні висвітлено особливості «вакцинної дипломатії» як інструменту зовнішньої політики КНР під час пандемії COVID-19. Внаслідок аналізу різних кейсів доведено, що експорт вакцин Пекіном з метою отримання політичної вигоди або здійснення політичного тиску на уряди держав-реципієнтів призвів до зростання конфліктності в міжнародних відносинах і посилення політизації пандемії COVID-19.

Ключові слова: КНР, вакцина проти COVID-19, «вакцинна дипломатія», інструмент політики, Австралія.

Abstract. The article highlights the features of «vaccine diplomacy» as a PRC's foreign policy instrument during the COVID-19 pandemic. As a result of analysis of different cases, it has been proved that Beijing's export of vaccines for obtaining political benefits or exertion political pressure on recipient states' governments led to the intensification of disputes in international relations and politicization of the COVID-19 pandemic.

Keywords: PRC, COVID-19 vaccine, «vaccine diplomacy», policy instrument, Australia.

Створення вакцин та масова імунізація населення вважається основним засобом уповільнення темпів поширення коронавірусу і завершення пандемії COVID-19. З огляду на глобальний масштаб проблеми та економічні наслідки запроваджених протиепідемічних заходів винайдення вакцини та / або можливість її якнайшвидшого придбання або отримання у великих кількостях стали пріоритетними напрямками зовнішньої політики кожної країни. Однак в умовах, коли частині держав бракує економічних і науково-технічних ресурсів здійснювати розробку власної вакцини проти COVID-19 та неможливо її отримати в достатній кількості для імунізації власного населення через «вакцинний націоналізм» великих країн, уряди останніх прагнуть здобути політичні вигоди, інвестуючи в розробку вакцин та надаючи їх на платній або безоплатній основі. Здійснення цього з метою поліпшення відносин з іншими країнами та просування або досягнення стратегічних національних інтересів, зокрема підвищення